

»Dagblaðið«

og skip

Sambandsmenn og fólkafloksmenn hava mangan gingið saman og felt uppskot javnaðarmanna. Soleiðis gekk við skipamálinum. Sambandsmenn sögdu tá, at tvungið lán nýttist ikki; tí tað galt bara um at koma saman aftur við Danmark, so fingi vit skip. Nú gekk tað óðrvisi, tí Danir hava ov lítið av peningi, og teir vita, at Føroyar eru fullar av peningi. Tað er einki annað enn rimiligt, at Danir siga, at Føroya lögting má hjálpa til við endurnýggjan av tí føroyska skipafloktanum. Javnaðarmenn sögdu rætt, tá vit fleiri árum síðani sögdu, at soleiðis mátti tað fara at ganga, og tí mátti vinnulánsgrunnurin hava so nógvan pening, sum møguligt. Frivillugt lán gav púra einki. Tað sögdu vit eisini framman undan, og tí var tvungið lán tann einasta bjarging.

„Dimmalætting“ er illa við, og hon veit tí einki annað enn at skriva um valgflesk. Hetta havi eg í eini aðrari grein beint aftur á sambandið og „Dimmu“, sum einki hava gjørt fyri at fáa pening í vinnulánsgrunnin, og sum aldri á ævini hava víst á eitt 2 oyra til endurnýggjan av skipafloktanum. Tað einasta, ið „Dimma“ og sambandið hava gjørt, er framman undan hvørjum vali at skriva oddagreiv við yvirskriftini „Fornylese af den færøske Fiskerflaade“. Hetta havi eg fyrr mint á her í blaðnum, men tá ið „Dimmalætting“ nú skrivar um valgflesk, er tað kanska vert at minna á sambandsins valgflesk.

Ja, „Dimma“ er illa við, og tað er „Dagblaðið“ sjálvandi eisini. Tey leggja høvur í blot, tí nú eru góð ráð dyr. „Dimma“ veit einki ráð ulla at rópa valgflesk; men „Dagblaðið“ finnur uppá nakað heilt annað. Fólkaflokkurin roynir at yvirbjóða javnaðarflokkin — hygga síggj! Men bara ikki eitt 2-oyra má røstast av tí, sum føroyskir miljónerar hava sópað saman í kriggsárunum. Teir skulu hava rætt til at skalta og valta, sum teir vilja. Vit skulu koma útanlands, siga fólkafloksmenn.

Hvi kemur fólkaflokkurin við tilfikum uppskotum í hesum tíðum, meðan fá lond í verðini hava so nógvan pening pr. hoveð sum Føroyar?

Svarið er so lætt at finna í fólkaflokksins samanseting; tí ein flokkur, sum skal umboða miljónarar, grosserar, stórkeypmenn, stórbóndur, sakførarar og samfundis tey alra fátækstu í samfelagnum, kann aldri halda til verumleikan. Í øllum økonómiskum málum liður fólkaflokkurin av tí breki, sum fær ójövnu interessur innanflokks fóra við sær. Tá ið talan er um tvungið lán stríða miljónararnir imóti menn fiskimenn vilja hava skip. Hvat skulu so fólkaflokks politikkararnir gera fyri at báðir partar kunna verða tilfríðs? Jú, uttanlandslán er einasti loysningur.

Men hvar er fosturlandskærleikin? Føroyaland verður sett í pant heldur enn at taka tvungið lán frá teim føroysku kapitalistunum. Fosturlandskærleikin hongur á tungublaðnum og á peningaoddunum og púra onga aðra staðni.

Fólkaflokksmenn í skipamálinum líkjast sær sjálvum í øðrum málum sum t. d. ravmagn, havnir, vegir, socialum málum o. s. fr.

Tá ið javnaðarmenn hava sett uppskot fram um innlökur til ravmagn, havnir, vegir, skip o. s. fr., hava fólkaflokksmenn og sambandsmenn felt uppskotini — sjálvandi fyri at verja kapitalistarnar; men so hugsa teir seinni um ta fátæku fjøldina, sum teir skulu fáa stemmur frá, og so mála teir „Dagblaðið“ fullt um ravmagn, havnir, vegir, skip o. s. fr., men ikki somikið sum eina krónu at rinda alt hetta við. Lán!! — Pengarnir koma seinni? Hetta er og verður ein samfelags niðurbrotandi politikkur, ifall Føroya fólk ikki skjótt fær eyguni upp og rekur kapitalistumboðsmenninar út av Føroya lögtingi.

Javnaðarflokkurin koncentrerar sítt virki samsvarandi orðinum: „Hvad du evner, kast af i de nærmeste Krav!“ og tí hevur okkara flokkur roynt at loysa ein hóp av nærliggjandi málum við teim peningum og tí orku, sum til eina og hvørja tíð er til steðar. Meðan verðaldarbardagin fór fram fekkst ikki byggitiltak, men peningur kom nógvur til landið. Javnaðarflokkurin arbeiðdi tí við tí máli fyri eyga, at stimbra lögtingið soleiðis peningaliga, at vit Føroyingar kundu verða førir fyri at loysa uppgávurnar so skjótt, sum vit komu aftur inn í friðartíðir. Nú at fara at tala og skriva um uppgávur, sum einaferð í framtíðini skulu loysast við lentum pengum, kann eingin ulla fólkaflokkur finna uppá. Men vit vita, at henda fólkaflokkur tala og skriving einars er eitt ugglis fyri eina háltápuliga veljarafjöld — og púra einki annað. Einki vitugt menniskja kemur oyru ella eygu til tilfikt hópaleyst mós.

Peningaliga sæð hava vit haft fimm góð ár, og væntandi fáa vit eini tvey peningaríki ár afturat — altso eini sjei rík ár. Tað minnir um söguna, vit kerdu sum børn um sjei frukttagóð ár

og harnæst sjei ófruktbar ár. Hvat gjördu vitugir menn tá? — Jú, teir goymdu tey góðu árinu og høvdu tað til at taka, tá ið tey ringu árinu komu.

Hövuð javnaðarmannauppskotini verid viltikin, so goymdu vit pening frá teim peningaríku árunum og hövdu teir at nýta í teim ringu árunum, sum koma. Men sambandið veit nú einki at skriva um uttan valgflesk, og fólkaflokkurin skrivar um at upptaka stór útlendsk lán. — Samfundsskaðiligt er tilfikt, og tí má skást fast, at samfundsisinteressur og privatkapitalistiskar interessur berjast hvør móti aðrari, og tí má tann privatkapitalisma, sum nú reður á Føroya lögtingi rekast á dyr, jú fyrr, jú betur.

J. H. Danbjörg.

Seyðurin

Sildamjöl afturat beiti ella hoyggi. Nú tyngist ærin, og tí verður hon at krevja meiri fødur til lærd og sjálvan seg, um væl skal spyrjast burtur úr til heystar.

Sjálvur kavin, ið var, tók ikki seyði fast yvirhøvur; men herðslan fór illa við grasinum, so tá saman um kemur, var hetta eingin góður kavi nógvastadni.

Til, ið hava mjølvaðan seyð og eiga sildamjöl, kunnu ikki nýta tað hentari enn at leska ærnar við nú og fram yvir.

Tað sigst um sildamjöl, at tað er heit meltandi og eitt avbæra virðisfult fødur til øll húsdýr, yngri sum eldri. Tað inniheldur væl av A-vitamin og nógv av D-vitamin, bert 700 gr. av sildamjöli imóti 1000 gr. av góðum byggi.

Tað er serliga væl egnað at geva ærini nú upp undir lembing.

20–30 gr uppá ærina um dagin gevur góðan stuðul. So statt kann 1 kg av sildamjöli styrkja 40 ær dagliga antin afturat beiti ella hoyggi. Kostar mjölið 80 oyr. kg, verður tað 2 oyr. uppá ærina.

Tiverri eru teir ov fáir, ið eiga sildamjöl, men tó eru tað teir, sum hava verið fyrrvarnir og fingið sær tað ullafrá.

Tað er gleðiligt at frætta, at verksmiðjan í Kollafirði fer undir aftur at gera sildamjöl. Tí tað er einki at ivast í tí, at fæst sildamjöl toluliga biligt, so verður tað einaferð ein dyggur stuðul undir seyðabrukið í Føroyum, eins og tað er í øðrum Norðanlondum.

S. Patursson,
seyðaráðgevari.

Týskland sundurpartað?

Tað vóru ræddir frammi longu undir krígunum, at skuldi friður fáast í Europa, so mátti Týskland sundur býtast aftur í smáland, sum tað var fyrr. Tað var tá ið Týskland gjerdist sameint, at krigshugurin reiðiga tók undir seg, og tað leyp á sínar grannar. — Aðrir hildu imóti hesum. Teir sögdu, at varð Týskland skorið sundur, so mentist bratt hugurin aftur at gerast sameint, og tað fór at verða ein varandi hötti fyri Europa. — Frønsk áskoðan er serliga fyri at sundurparta henda sterka granna, ið teir so mangan ófriðin hava havt saman við.

Til at vunnid tað, verður fyrst hildið fram, at Ruhr, sum er so ríkt bæði við kol og metallir og hevur verið grundarstuðulin undir vopnamegi Týsklands, skuldi verið skilt frá og stýrt av onkrum alheimsráði. Veruliga skuldi tað verið eitt sjálvstýrandi land eftir hesum. Fransmenn halda, at Ruhr skuldi ongantíð aftur gerast partur av sjálvum Týsklandi. Eisini Rindlandi skuldi gerast sjálvstýrandi land. Bætsk áskoðan hevur verið tann, at nógmikið skuldi verið flugfariga at eftiransa Týsklandi.

Hungurin.

Matstandurin er lika ringur víða hvar, og kemur ikki hjálpt fer nógv at svelta í hel. Sum menn taka til, so er tað sum náttúrni eisini vil harta menniskjuna fyri hennara ófriðslyndi. Ring veðurviðurskipti aftur at krígsstandinum hava volt, at so stórir partur av verðini stendur fyri svárári neyð. Nú stendst á teimum londum, ið avhenda kunnu koma, um tey hava hjartalag og vilja bjarga sínum samisystkjum. Í Onglandi, sum ikki gevur seg tilbákar, tá ið hjálpast skal, heita teir á fólk og biðja tey spara hvønn breyðbita. Ein hálv breyðbýs fyri hvørt fólk um dagin kann, tá ið alt landið er uppi í, veksa til fleiri milliónir pund av breyði um árið, ið so kann bjarga nógvum neyðstøddum fólki.

Næsta mánað skal fundur verða hildin í London, har landbrúksministarar frá ymsum londum skulu koma saman og samráðast um, hvussu gerast skal við grøðina, innheystað verður næsta heyst. Noel Baker, enski ministari í núsitandi stjórn, skal vera formaður á fundinum.

Skrivstovuhjálpt

Drongur ella genta við góðari skúlagongd og helst kunnleika til maskinskriving fær pláss skjótast við at senda skrivliga umsókn til Verkfrøðingsskrivstovu Løgtingsins.